
MARINO LEJARRETA

Zu jaioten ikusi zinduezan etxe, zelai ta mendiak, asko, poztu dira. Euren antzekoa zara, arnasatsu, erri-meia ta zintzoa. Marino, zenbat bider begiratu zendun Oiz mendira trumoi-artean dardar ta eguzki-artean dizdiz egon izan danean...! Zenbat bider zabaldu jatzun biotza Durango aldeko ibar orlegira begira...! Ta aldi aretan, zure gorputza ta gogoia, gora ta bera, ebiltzan Oiz ta Durango bitartean... geroago Euskalerrian ta irugarrenez Europako lurraldeetan...

Berriz'ko zelai artean gauz bi artu zenduzan, bata lez bestea eder... gizatasuna ta bizikletarako erreztasuna. Aitak eta amak egin zinduezan, esan oi dan legez, norbait izateko ta zerbait egiteko. Ta zuk, seme leial legez, ontzat artu zenduzan gurasoen arnasa, abotsa ta bizikletarako deia. Geldi geldika ta zentzudun, egoki, eratu zendun zure gaztetasuna asmo eder bi orren gurpil gaiñean.

Lenengo, zu ibili ziñan mendi, arru ta zelaietara bagira, amets zoragarri bat ba-litz lez, buru ta biotzak iges egiten eutzuen gainik gain, aldatz-bera ta zelaiak zear. Astiro baiña ziur, bidien jaubetasuna lortu zenduan. Gero, Oiz zuri adi zeunkan ta Berriztik berako bidea semeari begira, irriparez, etorkizuna, aurrean, ebalarik.

Geroz, maisu bat egin ziñan bidebarrietako arin aringetan. Berriz ta Euskalerrria bera, adi zeunkazan gurari onenak zuretzat opa ebezelarik. Zure gizatasuna ta zure Euskalerrriarena, zuregan, batera, ospatzen zituen. Erri bat ta seme erritar bat alkarrekin ebiltzan lanean ta garaitzan.

Eta orretan, txirringulak ta gizon eldu ziñan udabarri ontako ibillaldi nagusira. O.N.C.E.'en taldea, ondo, armatuta egoala zirudian indarrez, trebetasunez ta jakituriz. Zuen gogoia gertu egoan zerbait egin guraz ta jenteari poza emon gurarik.

Gauza egokia da, bein plazara urten ezkerre, zerbait egin nai izatea ta erritarren ta adiskideen artean poza zabalduzea. Ibillaldi onetan, ondo betetu dira asmo eder onek. Zeuen pentsuan euki izan dozuez millinoiak lagunak, egunetik egunera, beti, gurari bardiñagaz... irabazi, irabazi dagiela esanez, merezi dabe-ta.

Aldra bikain orrek, ederto, agertu zituan gaitasuna, trebetasuna ta alkartasuna. Lenengo ta bein, almen bikain orrek, berez artu bear dira, ta bigarren, gizontasunagaz landu ta eratu bideak zear. Ondo jokatua, bere ondorengo irabazia eskuratzen dau, zuen gizatasuna alkarrerri laguntzen, ainbeste bidetan erakutsi ona emon zeuntsen bideei ta itsuak izan ez ta ikusi nai daben persona guztiei.

Baiña beste zertzelada bat bere oartu gendun ibillaldietan... Marinoren jokabidea. Ainbeste lan eder egin ondoren, zure egite bikaiñen eran, ez zinduezela onartu zirudian, or, beste lurraldeetako barri emoi-leak. Berrizartzak bota zinduezan antza. Ta Berriz erri polit bat da Oiz mendi barrenaren babesean, ixil ta indartsu, seme jatorrak sortzen garai danean.

Ta azkenez, guazen aurtengo irugarren bizikleta arin-aringara. Munduak diñoanez, Prantzia da bizikleta arin-aringan bideetako nagusi. An, alkartzen dira munduko onenak... An agertzen dira almen, jakituri ta trebetasunak. Ta zuk, Marino, gitxik egin oi dabenez, ekiñaldi aundi bi eginda egon arren, ara joateko erabagia artu zendun. Batetik bestera, Italitik Prantzira joan bitartean, gogo ta gorputz atsedendu ta indar barritzeko denpora gitxi zeunkan; baiña barruko leiak dei egiten eutzun, "joan adi, mutil", esanez...

Ta nork itzi erantzun barik, baietza emon barik, al dana egin barik...! Egiz, antxe, agertu bear zenduan euskaldunen gizatasuna... azkeneraiño jokatu ta al dana egin... Benetan zuri adi zeunkazan Berriz ta euzko erritarrak.

Irugarren ekiñaldi nausian, utsik ez zenduan emon, iñor etzan lotsatuta geratu ta al zan itxura onean osotuta geratu zan. Euskaldunak, erria ta semea, ondo alkartuta, gizontsu, gelditu ziran. Al zana egin ta emotea izan zan gurari guztia, indarrak agintzen eben eran. Ta onez goitik, euskaldun leiñargiak, ez aundikeri ta ez musika larririk ez zenduan erabili. Gizontasuna, oroz goitik, egun bakoitzeko ekiñaldiari, al zan era onenian erantzunik.

PAULIN